

Η απελευθέρωση της Θεσσαλονίκης το 1912: «Η διακριτικότητα του μητροπολίτη Γενναδίου για τους ναούς-τζαμιά» (Στέλιος Κούκος)

/ [Πεμπτούσια](#)

Η εισαγωγή του αφιερώματος

Για τους συμμάχους μας στον Α΄ Βαλκανικό πόλεμο Βούλγαρους, η είσοδος του ελληνικού στρατού στη Θεσσαλονίκη, και μάλιστα με πρωτιά, δεν ήταν... αρκετή για την κατοχύρωση της πόλης στην Ελλάδα. Έτσι, και οι Βούλγαροι θα μπουκ στην πόλη με τον στρατό και τους κομιτατζήδες διεκδικώντας την και θα σπείρουν τον πανικό στους κατοίκους της... Θα χρειαστεί ένας δεύτερος βαλκανικός πόλεμος για την εκδίωξή τους από τη Θεσσαλονίκη και το ξεκαθάρισμα του θέματος διά παντός.

Μένει λοιπόν να δούμε πώς υποδέχθηκαν τη νέα διαμορφωθείσα κατάσταση στην πόλη η εβραϊκή και η μουσουλμανική κοινότητα, τη στάση του κράτους, της εκκλησίας και του Τύπου απέναντί τους, τους πανηγυρισμούς στη λοιπή Ελλάδα και την ατμόσφαιρα στην πόλη.

Πάντα μέσα από το πλούσιο «Αρχείο Κωνσταντινίδη», που ο Γεώργιος Κωνσταντινίδης μοιράζεται απλόχερα μαζί μας.

[gennadios2](#)

Απόσπασμα από το αφιέρωμα

Η διακριτικότητα του μητροπολίτη Γενναδίου για τους ναούς-τζαμιά

Μεγάλη μερίδα του ελληνικού στοιχείου της πόλης θεώρησε ότι οι ναοί που εδώ και αιώνες είχαν μετατραπεί σε τζαμιά έπρεπε να λειτουργήσουν άμεσα ως χώροι λατρείας της ορθοδόξου πίστεως. Ο μητροπολίτης Γεννάδιος, κατανοώντας το ευαίσθητο του εγχειρήματος και για να μην προκαλέσει το θρησκευτικό αίσθημα των μουσουλμάνων, διαφώνησε. Αυτό βέβαια δεν εμπόδισε τους ναούς από το να καθαριστούν ούτε τους κατοίκους και τους στρατιώτες να προσέρχονται, για να

προσευχηθούν και ιδιαίτερα στον Άγιο Δημήτριο.

Χαρακτηριστικό το απόσπασμα από την εφημερίδα «Νέα Αλήθεια» (3.11.1912): «Μεγαλυτέρα κίνησις παρετηρήθη εις τον ιερόν ναόν του Αγίου Δημητρίου, ένθα από πρωίας μέχρις εσπέρας προσήρχοντο άπειρα πλήθη ίνα προσκυνήσωσι τον τάφον του Μεγαλομάρτυρος Δημητρίου, ένθα παρέμεινεν ο ιερεύς Παπαγαβριήλ και ερράντιζε δι' αγιασμού τους προσερχόμενους προσκυνητάς. Τη πρωτοβουλία των κυριών και δεσποινίδων της συνοικίας εκείνης χθες εγένετο ο καθαρισμός του εσωτερικού του ναού και αφ' ου περατωθή ούτος θα αρχίσωσιν αμέσως αι δέουσai επισκευαί». Ο καθαγιασμός των εκκλησιών, η διαδικασία της επίσημης απόδοσής τους στη χριστιανική λατρεία συντελέστηκε από το καλοκαίρι του 1913 και επέκεινα.

Πάντως πρέπει τονιστεί το γεγονός ότι οι ελληνικές αρχές προσπάθησαν να αντιμετωπίσουν την κατάσταση με σύνεση και πραότητα, να συμβιβάσουν τις αντιθέσεις και να καταστήσουν σαφές ότι, από την πρώτη στιγμή που υψώθηκε η γαλανόλευκη στην πόλη, όλοι οι πολίτες ανεξαρτήτως φυλής ή θρησκεύματος θα απολάμβαναν απόλυτη ελευθερία.

Για λεπτομέρειες βλ.: Εφημερίδα: Μακεδονία της Κυριακής 30/10/2016

Μέσα από το αρχείο του Γεωργίου Κωνσταντινίδη (β' μέρος)

Κείμενο: Γ. Κωνσταντινίδης

Εισαγωγή, επιμέλεια αφιερώματος : Στέλιος Κούκος